

lave, var der ingen Misfornøjelse. Det er først nu, da Kapitelstaksterne er høje, at man har fundet, at nu kunde det være passende, at Yderne fik en Lettelse. Det forekommer mig, at dette er et fuldstændigt Indgreb i Ejendomsretten, uden at Almenvellet paa nogen Maade kan siges at have Krav paa et saadant Indgreb. Det er et Lovforslag, der giver en Gave til enkelte Medlemmer af Samfundet, idet det lader andre Medlemmer af Samfundet yde denne Gave. Saaledes er Forholdet jo i Virkeligheden. Det forekommer mig, at man maa være varsom med at gøre et saa stort Indgreb i Ejendomsretten. Man kan gøre det, saaledes som det er gjort paa mange Omraader her i Landet i den sidste Tid, hvor alle er enige om, at Samfundsnøden kræver noget saadant; men paa Omraader, hvor meget faa Mennesker er virkelig interesserede i det, og hvor det paa ingen Maade [kan siges at have nogen Samfundsinteresse, men hvor det kun har Interesse for enkelte Personer, forekommer det mig, at man skal være meget varsom dermed. Hvis man saa endda kunde sige, at Yderne af disse Afgifter led Uret, eller at det var vanskeligt eller haardt for dem at udrede disse Afgifter, saa kunde Sagen være en anden, men der er i Virkeligheden slet ikke Tale om, at det nu er vanskeligere for dem, tværtimod. Naar en Mand skal yde en Arvefæsteafgift paa 10 Tdr. Byg efter Kapitelstakst, saa avler han jo et betydeligt større Antal Tønder Byg, og er Prisen paa Byg, saaledes som nu, høj, saa vil han have Nytte af den høje Konjunktur og med stor Lethed kunne yde den højere Afgift. I Virkeligheden er der slet ingen Nød paa Færde for disse Afgiftsydere. Det forekommer mig derfor, at dette Lovforslag er ganske ubetimeligt. Den Erstatning, der ydes Afgiftsnyderne efter dette Lovforslag, er jo absolut ikke fuld Erstatning. Naturligvis kan man altid tvistes om, hvad der er fuld Erstatning og hvad ikke, men jeg tror, at de fleste vil indrømme, at saaledes som Loven er, idet man tager alle de lave Aar med Udskydelse af de højeste og de laveste uden at tage nogen af de højere Kapitelstakster med, kan den Erstatning, der ydes, virkelig ikke kaldes fuld Erstatning.

Jeg skal, som sagt, ikke her komme ind paa de enkelte Punkter; de er tilstrækkeligt gennemdrøftede saavel af Venstres Ordfører som af det konservative Folkepartis Ordfører, men kun sige, at jeg efter Forhandlingen med forskellige

Mænd har gjort Skridt til, for saa vidt Lovforslaget bliver til Lov, at bringe denne Sag frem for Domstolene, og jeg haaber, at det da vil kunne dokumenteres, at saadanne Indgreb i Ejendomsretten ikke bør finde Sted, og i alle Tilfælde, at den Erstatning, der her bydes, er grundlovsmæssig utilstrækkelig.

Oluf Jensen: Der findes i Lovforslagets § 7 en Bestemmelse, hvorefter der tillægges de Embedsmænd, som ved denne Lovs Gennemførelse lider Tab i Indtægter, en Godtgørelse af Statskassen. Denne Bestemmelse finder jeg fuldt berettiget, men der er andre her i Landet, der lider et betydeligt Tab ved Lovens Gennemførelse, og som der er endnu mere Grund til at støtte. Der blev sagt af Ordføreren for det radikale Parti (Peter Jeppesen), at det var kun de velstillede, der nød godt af denne Arvefæsteafgift, og at han ikke kunde indse, at der her var Tale om velbegrundede Rettigheder. Jeg skal pege paa, at der er Institutioner her i Landet, som lider meget store Tab ved denne Afløsning, og som jeg gerne vil gøre mig til Talsmand for. Det er de saakaldte milde Stiftelser. Hvis Rigsdagen kendte det Tab, de vil lide ved denne Lov, tror jeg, den vilde være lidt betænkelig ved at vedtage en saadan Lov som den, der blev vedtaget i sidste Rigsdagssamling, uden at indsætte nogen Bestemmelse, der gav ikke blot Embedsmænd, men ogsaa milde Stiftelser fuld Erstatning for det Tab, de lider. Der er blevet talt, som om det kun var de smaa i Samfundet, der led Nød, men alle de Personer, som sidder i de milde Stiftelser under disse Krigsforhold, lider ogsaa Nød, fordi mange af disse Stiftelser ikke med de Pengemidler, de har, kan gøre det for dem, som de ønsker at gøre. Naar man saa tilmed under disse Forhold, hvor Priserne paa Brændsel og andre Livsnødenheder er steget betydeligt, tager et betydeligt Beløb bort fra de milde Stiftelser, synes jeg, at Rigsdagen maa betænke sig paa at vedtage en Lov, som ikke indeholder en Bestemmelse om Erstatning ogsaa for milde Stiftelser. Jeg skal nævne som Eksempel den Stiftelse, som jeg selv er Leder af. Lovforslagets Gennemførelse vil for den betyde et aarligt Tab af mellem 13 000—14 000 Kr. Vi oppebar i Arvefæsteafgifter sidste Aar godt 23 000 Kr. og vil ved den Afløsning, der her er Tale om, faa mellem 10 000—11 000 Kr. Hvis man havde sat Afløsningen saaledes, at det, man fik, virkelig blev den Sum, som den